

Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Кафедра суспільно-гуманітарної освіти

**Ігрові форми роботи як засіб формування
ключових компетентностей особистості на уроці
іноземної мови в умовах Нової української школи.
Інтелектуальна гра «Брейн-ринг»
(методичний посібник)**

Автори: **Саприкіна О. П.**, старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти РОІППО, магістр Педагогіки вищої школи
Гуріна А. А., старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти РОІППО, магістр філології

Рівне – 2018

Зміст

Тезаурус	3
Вступ	5
Розділ 1. «Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах Нової української школи».....	7
Розділ 2. «Золоті правила учительської похвали».....	14
Розділ 3. Інтелектуальна гра «Брейн-ринг».....	20
Висновки	27
Список літератури	28
Додатки	33

Тезаурус

Компетенція – (від. лат. *competencia* - коло питань, з якими людина добре обізнана, володіє знаннями і досвідом) - це інтегрований результат опанування змістом загальної середньої освіти, який виражається в готовності учня використовувати засвоєні знання, уміння, навички, а також способи діяльності у конкретних життєвих ситуаціях для розв'язання практичних і теоретичних задач. Виступає як норма, досягнення якої може свідчити про можливість правильного вирішення якого-небудь завдання.

Компетентність – виступає як якість, характеристика особи, яка дозволяє їй (або навіть дає право) вирішувати певні завдання, виносити рішення, судження у певній галузі.

Комунікативно-діяльнісний підхід - ґрунтується на взаємозв'язку мови і мовленнєвої діяльності, психології породження та розуміння висловлювань і концентрується на мові як системі та мовленні як діяльності з актуалізації можливостей, що мова надає її носіям. Однією з найбільш вагомих переваг комунікативно-діялісного підходу є те, що учень отримує знання не в готовому вигляді, а здобуває їх самостійно в процесі власної навчально-пізнавальної діяльності.

Іншомовна комунікативна компетентність - уміння належно розуміти

висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити

поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів.

Соціокультурна компетентність – передбачає знайомство тих, хто навчається, з національно-культурною специфікою мовленнєвої поведінки і здатністю користуватися елементами соціокультурного контексту, релевантними для породження і сприйняття мовлення з точки зору носіїв мови. Ці елементи – звичаї, правила, норми, соціальні умовності, ритуали, соціальні стереотипи, країнознавчі знання та ін.

Загальнокультурна компетентність – передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

Соціальна та громадянська компетентність – передбачає усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв’язувати конфлікти, досягати компромісів.

Інтерактивне навчання - спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачену мету: створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Інтерактивні методи – методи, які сприяють розвитку комунікативних умінь і навичок учнів, їхньої пізнавальної діяльності, установленню емоційних контактів між учасниками освітнього процесу.

Навчальна гра – це унікальний механізм акумуляції і передачі людиною набутого досвіду.

Брейн-ринг — гра між двома (і більше) командами у відповіді на питання.

Вступ

Одним із пріоритетних напрямів реформування освіти, висунутих Державною національною програмою «Освіта. Україна ХХІ ст.», визначено необхідність «досягнення якісно нового рівня у вивченні іноземних мов». Іноземна мова – це не просто навчальний предмет. На відміну від інших академічних предметів, це ціла галузь, оскільки розкриває перед людиною скарбницю іншомовної культури, нові стилі життя. Інтеграція України у світову спільноту потребує досконалого володіння іноземними мовами. Тому оволодіння іноземними мовами визначене як один з пріоритетних напрямів реформування освіти. Формування свідомості в процесі вивчення іноземних мов відбувається шляхом розкриття способів мислення. Специфіка іноземної мови як навчального предмета полягає в тому, що спілкування є не лише кінцевою метою навчання, а й засобом її досягнення. Саме Вчитель робить усе можливе і неможливе для цього. Творча особистість Учителя – необхідна умова реформування освіти. Учитель, який творчо реалізує свої педагогічні здібності, розвиває й укріплює внутрішній потяг до самовдосконалення вбачає сенс не тільки в самостійному творчому пошуку. Під час праці він формує в учнів:

- культуру навчальної праці;
- реалізує принцип переконаності учнів у дієвості та необхідності знань;
- розвиває самостійність учнів як засіб їх інтелектуального розвитку;
- навчає вміння самостійно регулювати свою розумову діяльність;
- навчає таких прийомів мислення, як порівняння, узагальнення, встановлення причинно-наслідкових зв'язків;
- мотивування оцінки ситуацією успіху, просування учня у творчому пошуку;
- створює необхідну психологічну атмосферу підтримки та розвитку особистості.

Оскільки мова залишається єдиною універсальною базою мислення, знання іноземної мови слід розглядати з погляду вдосконалення інтелектуальних здібностей (пам'яті, уяви, критичного, логічного, креативного мислення). Творчість є найвищим виявом розвитку людського розуму. Творча здібність – це здатність дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях, це спрямованість на відкриття нового і здатність глибокого усвідомлення свого досвіду. Завдяки творчій діяльності в дитини розвивається здатність самостійно реалізувати свої можливості. А самореалізація веде до особистісного зростання. Реалізація ідеї неможлива без розробки та впровадження відповідних технологій навчання. Школа має бути не підготовкою до життя, школа має бути життям. Досягнути цього можливо, створюючи інтерактивне середовище.

У першому розділі висвітлено теоретико-методологічний матеріал з теми «Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах Нової української школи».

Другий розділ присвячено темі «Золоті правила учительської похвали». У розділі висвітлено питання як правильно і як важливо вміти похвалити учня за його досягнення. Також подано фрази, які може використати вчитель, щоб похвалити свого вихованця.

Третій розділ презентує інтелектуальну гру «Брейн-ринг». У розділі подано комплекс завдань та вправ з англійської мови, які побудовані за правилами гри.

В кінці посібника автори пропонують список літератури та додатки у вигляді презентації Power Point та відеороликів.

Методичний посібник адресований для вчителів іноземних мов, що цікавляться вищезазначеною темою, може використовуватися при підготовці до навчальних занять.

*Гуріна А. А.,
Саприкіна О. П.*

**Розділ 1. Ігрові форми роботи як засіб формування ключових
компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах
Нової української школи**

**Дай мені рибку, і я буду їсти її весь день,
навчи мене ловити рибку,
і я буду їсти її протягом усього життя**
Східна мудрість

Як зазначено в проекті нового базового Закону України «Про освіту», Нова українська школа працюватиме на засадах особистісно орієнтованої моделі освіти, в межах якої максимально враховуватимуться здібності, потреби та інтереси кожної дитини.

У навчанні іноземних мов даний підхід знайшов свою інтерпретацію в рамках **комунікативно-діяльнісного підходу**, який відображає специфіку іноземної мови як навчального предмета у середньому навчальному закладі. Прикінцевою метою навчання іноземної мови в аспекті комунікативно-діяльнісного підходу є формування **іншомовної комунікативної компетентності**, під якою, слідом за проф. С. Ю. Ніколаєвою, ми розуміємо «здатність успішно вирішувати завдання взаєморозуміння і взаємодії» з носіями мови, яка вивчається, у відповідності до норм і культурних традицій в умовах прямого й опосередкованого спілкування.

Однак для того, щоб випускники української школи могли брати участь у діалозі культур та іншомовному спілкуванні з носіями мови, не відчуваючи при цьому дискомфорту, навчання іноземних мов має бути пов'язано з навчанням культури їхніх носіїв, коли учні з самого початку навчаються спілкуванню природною іноземною мовою, яка притаманна носіям цієї мови. Професор С. Ю. Ніколаєва зазначає необхідність формування **соціокультурної компетентності**, яка зумовлює здатність учня:

- обирати, використовувати і розуміти мовні і мовленнєві засоби іншомовного спілкування з національно-культурною специфікою відповідно до міжкультурного і соціального контексту;
- набувати культурологічних, країнознавчих, лінгвокраїнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань;
- користуватися набутими знаннями для досягнення своєї мети в іншомовному міжкультурному спілкуванні;
- вступати в комунікативні стосунки з представниками інших країн у певних ситуаціях.

Оволодіння передбаченою компетентністю на уроках іноземної мови сприятиме формуванню ще однієї важливої компетентності Нової української школи – **загальнокультурної**, яка «передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших». Вивчення фактів культури інших народів та їх вираження у фактах іноземної мови забезпечить формування в українських учнів другої важливої компетентності – **соціальної і громадянської**, необхідної для ефективної та конструктивної участі учнів у міжнародній співпраці, обмінних програмах, посередницькій діяльності у міжкультурному спілкуванні.

Концепція реформування української школи закладає докорінно нові підходи до освітнього процесу, пропонуючи педагогам переорієнтувати увагу на формування компетентностей учнів, відійшовши від традиційних методик простого передавання знань.

Досвід показує, що стандартні, традиційні форми навчання не завжди викликають в учнів інтерес до навчання, а отже не дають ефективного результату. Кожен вчитель хоче бачити в очах своїх учнів інтерес, дивування, знання. Одним з альтернативних варіантів є застосування **інтерактивного навчання** - спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачену мету: створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть

інтерактивного навчання полягає в тому, що освітній процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учнів. В свою чергу **інтерактивні методи** це - методи, які сприяють розвиткові комунікативних умінь і навичок учнів, їхньої пізнавальної діяльності, установленню емоційних контактів між учасниками освітнього процесу

Існує багато інтерактивних методів навчання. Підбирати такі методи необхідно з урахуванням вікової категорії групи, класу, їх життєвого досвіду та знань. Ці методи допоможуть ефективно, грамотно та цікаво провести урок.

Одним із найефективніших методів інтерактивного навчання є **навчальна гра**. На думку багатьох педагогів саме використання елементів навчальної гри викликають в учнів пожвавлення і зацікавленість до вивчення навчального матеріалу.

Навчальна гра – це унікальний механізм акумуляції і передачі людиною набутого досвіду. **Мета навчальної гри** – сформувані у учнів уміння поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю. Оволодіти необхідними знаннями та вміннями учень зможе лише тоді, коли він сам достатньою мірою виявлятиме до них інтерес і докладатиме належні зусилля.

Ігрові методи відносяться до імітаційних методів активного навчання. Ознаки імітаційних методів: взаємодія учнів в умовах поєднання навчання з практикою, наявність і розподіл ролей (одна з основних ознак ігрових методів). Ігровий метод навчання передбачає визначення мети, спрямованої на засвоєння змісту освіти, вибір виду навчально-пізнавальної діяльності і форми взаємодії вчителя і учня.

Ігрова діяльність виконує такі функції:

- спонукальну: спрямована на розвиток інтересу учнів до матеріалу, що вивчається, та процесу його засвоєння, формування позитивної мотивації навчання тощо. Це реалізується в спільній діяльності учня та вчителя,

характеризується інтелектуальним напруженням і супроводжується позитивними емоціями;

- комунікативну: сприяє засвоєнню елементів культури спілкування учнів і реалізується через організацію спілкування, регулювання міжособистісних відносин, виникнення механізму саморегуляції поведінки. Гра - діяльність комунікативна, хоча за чисто ігровими правилами і конкретна. Вона вводить учня в реальний контекст складних людських відносин;
- самореалізації: реалізація можливостей кожного учасника гри. Це одна з основних функцій гри. Саме в цьому плані людині важливий сам процес гри, а не її результат, конкуренція чи досягнення якої-небудь мети. Процес гри - це простір для самореалізації; - розвиваючу: прояв та удосконалення різних якостей і здібностей учнів (розвиток уваги, пам'яті, мови, мислення, уяви, фантазії, творчих здібностей, умінь порівнювати, зіставляти, уміння знаходити оптимальні рішення), виявити інтереси і схильності тощо;
- діагностичну: виявлення відхилень у поведінці, знаннях, уміннях та навичках, а також в уточненні особливостей характеру учня, його взаємин з оточуючими. Спостереження за грою дозволяє отримати додаткову інформацію. У грі людина на сенсомоторному рівні демонструє те, що вона коли-небудь переживала;
- корекції: внесення позитивних змін у характер майбутнього випускника (наприклад, корегування таких рис характеру, як сором'язливість, нерішучість, агресивність, егоцентризм тощо), у пошуку способів розв'язання різних життєвих ситуацій. Психологічна корекція у грі відбувається природно при умові, що всі учні засвоїли правила й сюжет гри; що кожен учасник добре

знає не тільки свою роль, а й ролі своїх партнерів; що процес і мета поєднують усіх учасників гри;

- розважальну: створення певного комфорту, сприятливої атмосфери, щирого задоволення як захисних механізмів, тобто стабілізації особистості, реалізації рівнів її домагань.

Будь-яка гра – це новий досвід, який, у свою чергу, стає джерелом нових знань, нових дій і нових ідей. Ігрові методи багатопланові, тому кожен з них сприяє виробленню певної практичної навички. Із сучасних навчальних ігор можна виокремити *ігри-вправи, ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові та ділові навчальні ігри, комп'ютерні ділові ігри* тощо.

Ігри-вправи. До них належать кросворди, ребуси, вікторини тощо. Застосування цього методу сприяє активізації певних психічних процесів, закріпленню знань, перевірці їх якості, набуттю навичок. Ігри-вправи можуть бути елементами самостійної роботи учня, гурткових занять, тощо.

Ігрова дискусія передбачає колективне обговорення спірного питання, обмін думками, ідеями між кількома учасниками.

Ігрова ситуація. Основою цього методу є проблемна ситуація. Зорієнтована ігрова ситуація на встановлення зв'язку теорії і практики з теми, що вивчається: вміння аналізувати, робити висновки, приймати рішення у нестандартних ситуаціях. Ігрова ситуація сприяє посиленню емоційнопсихологічного стану, збуджує внутрішні стимули до навчальної роботи, знімає напругу, втому.

Рольова гра (різновид ділової гри) дає змогу відтворити будь-яку ситуацію в "ролях". Рольова гра спонукає учнів до психологічної переорієнтації. Вони усвідомлюють себе вже не просто як учні, які відтворюють перед аудиторією зміст вивченого матеріалу, а як осіб, які мають певні права та обов'язки і несуть відповідальність за прийняте рішення. Такий метод інтенсифікує розумову працю, сприяє швидкому і глибокому засвоєнню навчального матеріалу. У процесі рольової гри

розкривається інтелект учня; під впливом зміни типу міжособистісних стосунків він долає психологічний бар'єр спілкування.

Вчитель, який проводить гру, повинен пояснити її головну мету, розкрити структуру, дати рекомендації кожному виконавцю ролей, передбачити її результат. Дана форма роботи застосовується для моделювання поведінки і емоційних реакцій людей у тих чи інших ситуаціях шляхом конструювання ігрової ситуації, в якій така поведінка зумовлена заданими умовами.

Ділова навчальна гра. Це навчально-практичне заняття, яке передбачає моделювання діяльності щодо розв'язання складної проблеми, прийняття певного рішення, пов'язаного з виробничим процесом. Ділова навчальна гра поєднує в собі ознаки навчальної і майбутньої професійної діяльності і є діяльністю колективною. Вона дає змогу учню збагнути і подолати суперечності між абстрактним характером предмета навчально-пізнавальної діяльності (знання, навички) і реальним предметом майбутньої професійної діяльності. Існує багато назв і різновидів ділових ігор, які можуть відрізнятися методикою проведення та поставленими цілями: *дидактичні та управлінські ігри, проблемно-орієнтовані, організаційно - діяльнісні ігри* тощо. Зміст ділової гри повинен не лише відтворювати реальні умови виробництва, а й імітувати реальні протиріччя (проблеми), з якими стикається людина на шляху пізнання і професійної діяльності. Це є необхідною передумовою дослідницького підходу до матеріалу гри, створення ситуативних пізнавальних потреб і мотивів як рушійних сил гри на кожному її етапі.

Ділова гра – форма і метод навчання, в якій моделюються предметний і соціальний аспекти змісту майбутньої професійної діяльності учня. Призначена для відпрацювання професійних умінь і навичок. Ділові ігри на відміну від інших традиційних методів навчання, дозволяють більш повно відтворювати практичну діяльність, виявляти проблеми і причини їх появи,

розробляти варіанти вирішення проблем, оцінювати кожен із варіантів вирішення проблеми, приймати рішення і визначати механізм його реалізації.

Перевагою ділових ігор є те, що вони дозволяють: розглянути певну проблему в умовах значного скорочення часу; освоїти навички виявлення, аналізу та вирішення конкретних проблем; працювати груповим методом при підготовці та прийнятті рішень, орієнтації в нестандартних ситуаціях; концентрувати увагу учасників на головних аспектах проблеми і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; розвивати взаєморозуміння між учасниками гри.

А також одним із видів навчальних ігор є інтелектуальна гра **брейн-ринг**.

Брейн-ринг — гра між двома (і більше) командами у відповіді на питання. Ідея гри двох команд належить Володимиру Яковичу Ворошилову та висловлено ним у книзі «Феномен гри». Перша гра пройшла між дніпропетровським і одеським клубами «Що? Де? Коли?». Саму ж назву гри придумали в Дніпрі Борис Бородін, Оксана Балазанова, Марина Білоцерківська та Олександр Рубін.

Брейн-ринг, як інтелектуальне змагання викликає в учнів прагнення до перемоги, а отже потребує ретельної підготовки. В ході гри, яка є командою учні вчаться швидко опрацьовувати різні версії відповіді, визначати правильне і відкидати другорядне, радитися одне з одним, застосовувати здобуті на уроках знання на практиці.

Підбираючи до брейн-рингу запитання різних типів, вчитель цим самим реалізує завдання міжпредметних зв'язків. Підготовка учнів до брейн-рингу вимагає в учнів повторення вивченого, а отже, сприяє закріпленню знань.

Розділ 2. Золоті правила учительської похвали

**Людина слабка: як тільки чує оплески,
щось у ній росте і шириться,
якщо ж холодне мовчання — стискається**

Томас Манн

Хвалити чи не хвалити — ось у чому питання? Але особисто для мене це зовсім не питання, над яким варто заламувати руки, збирати консилиуми провідних фахівців з подальшим довготривалим обговоренням. Прочитайте ще раз епіграф — адже це ж правда! Добре слово дає позитивний імпульс людині, невпевненій у своїх силах, схвалення розкриває приховані таланти і здібності, похвала стимулює до руху вперед і пізнання нового.

Похвала — необхідний інструмент педагогіки і чудовий стимул, такий своєрідний укол радості спричиняє короточасну ейфорію. Але, як і будь-які стимулятори, похвалу потрібно застосовувати розумно: дозовано і строго за рецептом лікаря, у нашому випадку — педагога. Тож «випишемо рецепт» за всією формою.

Почнемо з того, що хвалити учня потрібно обов'язково! Чому? Щоб оцінити старання школяра, підтримати його, підвищити самооцінку і посилити мотивацію до вивчення предмета. Адже головна функція похвали — передати щиру віру педагога в можливості свого учня. І кожен школяр потребує позитивної оцінки і схвалення своєї діяльності і досягнень. Тільки так можна переконати дитину вчитися, і вчитися із задоволенням.

Насамперед педагог повинен розуміти, за що хоче похвалити учнів. Наприклад, не варто хвалити дітей за те, що вони вчасно приходять на заняття в школу або сумлінно виконують домашню роботу. Подібною похвалою ми даємо зрозуміти, що виконання інструкцій є чимось надзвичайним.

Виведемо «Золоті правила учительської похвали». Для цього уявимо маленькі історії з життя і обговоримо, як же правильно хвалити учнів.

Правило 1. Хваліть дії, а не особистість!

Учитель. Антоне, ти чудовий учень, не допустив у диктанті жодної помилки! У тебе вроджена грамотність! Виняткові здібності!

Антон (*подумки*). Ура! Я кращий, мене хвалять! Можна не напружуватися! ***Учитель похвалив Антона, але краще похвалити його старанність.***

Учитель. Антоне, ти молодець! Ти багато читаєш, старанно підготувався до роботи, повторив усі правила! І ось результат — диктант написав на відмінно!

Правило 2. Чітко вказуйте, за що хвалите!

Важливо, щоб школяр розумів, за що конкретно його похвалили, що саме йому вдалося зробити добре. Загальна похвала має невисоку ефективність, викликає сумніви щодо її щирості.

Наприклад, на уроці малювання:

Учитель. Сашко, який гарний малюнок! Справжній художник!

Можє, похвалу краще конкретизувати?

Учитель. Сашко, тобі вдалося точно передати перспективу! А які соковиті кольори і виразні лінії малюнка!

Правило 3. Хваліть у міру і за діло.

Це правило вимагає від педагога добре розвиненого почуття міри, оскільки хвалити треба тільки за діло. Учительська похвала має бути щирою, заслуженою, помірною і обґрунтованою, щоб не викликати заздрість з боку інших учнів.

Безмірна похвала втрачає цінність і сенс, привчає дитину до дешевого успіху. До того ж похвала без міри — прямий шлях до хвалькуватості, причина виникнення ліні та байдужості до інших предметів.

Правило 4. Хваліть не тільки «улюбленців»!

Уявіть ще одну ситуацію:

Учитель. Танечко, ти, як завжди, краще за всіх у класі прочитала цей вірш, ти дуже талановита дівчинка!

Світлана. А я, Галино Іванівно? Як я розповіла?

Учитель. Так, так, Світлано, у тебе теж добре вийшло... цього разу...

У кожному класі не обходиться без неформальної ієрархії, на підставі якої вважають, що одні учні гідні похвали в більшій мірі, ніж інші. Як же хвалити своїх вихованців, які не користуються популярністю в однокласників? Постійна похвала на їхню адресу може тільки погіршити ставлення класу до них. Важливо таких учнів обґрунтовано підтримувати, звертати увагу на їхні успіхи.

Правило 5. Не порівнюйте і не протиставляйте одного учня всьому класу!

Не можна хвалити одного учня, якщо його не підтримує група. Навіть якщо він вчинив правильно. Наприклад, як похвалити учня на уроці, якщо він один виконав домашнє завдання? Краще всього зробити це наодинці з дитиною. Адже похвала перед усім класом (хоч і цілком заслужена) у цьому випадку здатна породити в однокласників не тільки заздрість, а й агресію. Адже цей учень ні в чому не винен!

Учитель. Сергію, ти напевне досягнеш успіху, якщо продовжуватимеш працювати в цьому напрямку... на відміну від своїх однокласників, яким нічого не потрібно...

Учитель хвалить, порівнюючи Сергія з його однокласниками. Не варто цього робити. Важливо, щоб учительська похвала була об'єктивною. Не порівнюйте успіхи, результати та особистісні якості учня з досягненнями однолітків.

Правило 6. Будьте щирими і підкріплюйте похвалу!

Похвала, підкріплена схвальними невербальними компонентами (усмішкою, мімікою, відкритими жестами), впливає з більшою силою і ефективністю. Критикуйте тихо, а хваліть голосно!

Правило 7. Використовуйте «Я-повідомлення»

Дуже дієвими під час похвали є так звані «Я-послання» — така похвала сприяє зближенню вчителя та його вихованців, наприклад:

- Я пишаюся тим, як ти сьогодні працював.
- Я з тобою цілком і повністю згоден.
- Я щасливий (а) бачити таку твою роботу.
- Я знав (а), що ти можеш зробити це.
- Я вірю в тебе!
- Я не зміг (ла) б зробити краще.
- Я ніколи не бачив (ла) нічого кращого.

Отже, похвала — дуже дієвий, важливий і тонкий інструмент у правильному вихованні дітей.

Шукайте привід похвалити своїх вихованців, і ви обов'язково його знайдете!

Фрази похвали

<ul style="list-style-type: none"> • У тебе все вийде! • Це добре! • Відмінна робота! • Ти на правильному шляху • Чудово! • Правильно! • Це саме те, що треба! • Ти робиш це дуже добре. • Мої вітання! • Непогано, дуже навіть непогано. • Ти справді до цього сам додумався (лась)?!	<ul style="list-style-type: none"> • Ти робиш це сьогодні значно краще! • Супер! • Ти близький до істини! • Це найкраще з того, що в тебе вийшло! • Це набагато краще. • Зараз ти це зрозумів. • Саме так! • Це непоганий результат. • Ти добре впорався з цим завданням. • Нарешті! Я вірив (ла) в тебе!
---	--

- Так тримати!
- Незвичайно!
- Чудово! Це найкраще, що я коли-небудь бачив (ла)!
- Абсолютно новий підхід до справи!
- Блискуча ідея!
- Ти чудово все зрозумів (ла)!
- Сенсаційно!
- Я з тобою цілком і повністю згоден.
- Ти вибрав (ла) правильний спосіб щоб виконати цю роботу.
- Щодня в тебе виходить дедалі краще!
- Ти зробив (ла) це так швидко.
- Ти зробив (ла) це легко.
- Який оригінальний спосіб вирішення!
- Дуже приємно вчити таких розумних дітей!
- Як ти все добре запам'ятав (ла)!
- Ти робиш це більш вправно!
- Вітаю!
- Ти правильно мислиш.
- Як ти багато зробив сьогодні!

- Тепер нічого тебе не зупинить!
- Відмінно!
- Це була першокласна робота!
- Краще не буває!
- Ти саме зараз зробив це?
- Свіжа думка.
- Ти дуже швидко вчишся.
- Продовжуючи так працювати, ти досягнеш ще кращих результатів!
- Це добре для тебе!
- Ще трохи, і в тебе це вийде!
- Велике тобі спасибі.
- Твоя голова попрацювала на славу.
- Твоя щоденна робота дала чудові результати!
- Фантастика!
- Ти, напевно, довго тренувався (лась)?
- Просто здорово!
- Ти зробив це дуже добре.
- Ось що я називаю майстерно виконаною роботою.
- Ти робиш це дуже красиво!
- Чудово!
- Це дуже правильне зауваження!
- Щиро радий (а) за тебе.

- Твоя робота принесла мені багато радості!
- Ти зробив це дуже вчасно.
- Це ефективний спосіб дії!
- Мені подобається хід твоїх думок!
- Ти став (ла) справжнім майстром.
- Ти перевершив (ла) сам (а) себе сьогодні.
- Ти зрозумів (ла) це так швидко!
- Потужний прорив!
- Ти зробив сьогодні багато роботи.
- Такого я ще не бачив (ла).

- Не можу не висловити тобі своє захоплення!
- Грандіозно!
- Ти справді покращив (ла) це....
- Це твоя перемога!
- Ти дуже далеко просунувся за такий короткий термін!
- Тебе просто не впізнати сьогодні!
- Тепер ти відчуваєш свої можливості?
- Це вже успіх!

Розділ 3. Інтелектуальна гра «Брейн-ринг»

Мета та завдання:

- узагальнити та закріпити вивчений матеріал;
- розвивати пам'ять та увагу учнів;
- розширювати світогляд школярів;
- зацікавлювати учнів до вивчення англійської мови;
- виховувати почуття відповідальності, взаємоповаги та співпраці.
- розвивати інтелектуальні, мовленнєві та творчі здібності учнів;
- повторити та закріпити вивчений матеріал;
- формувати позитивну мотивацію до вивчення іноземної мови та до пізнавальної діяльності.

Коротко про правила гри. Дві команди гравців одночасно відповідають на одне і те ж питання, причому команда, що першою правильно відповіла позбавляє суперника можливості відповісти на це ж питання. У цей час існує кілька версій правил «Брейн-рингу», що відрізняються кількістю розіграних питань та способом нарахування балів за правильні відповіді. Перемагає команда, яка набрала більше балів.

Хід гри

Ведучий 1 (В1): Розпочинаємо гру! Сьогодні ми зібралися, щоб визначити найкмітливішу команду. Давайте поділимось на команди. Кожна із них обере капітана та назву команди. Пам'ятайте! Команди по черзі відповідають на запитання. Якщо команда не може дати відповідь – іншій команді надається таке право.

Ведучий 2 (В2): Зараз ми роздамо вам сигнальні картки, які ви будете піднімати, коли команда буде готова дати відповідь.

В1: Наш перший конкурс „Привітання”.

Слово надається команді _____

Запрошуємо команду _____

(Команди кажуть свою назву та девіз).

B2: Отож, маємо команду «» і команду «».

B1: Наш наступний конкурс – BrainBox.

Правила конкурсу: за 10 секунд запам'ятати якнайбільше інформації з картки. Кожна з команд обере по 3 картки із BrainBox. Після того кидаєте кубик з цифрами – таким чином визначаєте номер запитання.

B 2: Наступна гра бліц-запитання.

1. Кого називають поліглотом? (*Хто знає багато мов*).
2. Закінчити відому фразу німецького поета Йоганна Гете: «Хто не знає іноземної мови, той ... (*... нічого не знає про свою власну*)».
3. Назвіть столиці 5 англomовних країн (*Лондон, Вашингтон, Оттава, Канбера, Веллінгтон*).
4. Яка найстаріша частина Лондона (*Citi*).
5. Що є квітковим символом Уельсу (*Нарцис*).
6. Чим прославилась мадам Тюссо (*створила музей воскових фігур знаменитостей*).
7. Скільки штатів входить до США (*50*).
8. Яка неофіційна назва міста Нью-Йорк (*Велике яблуко*).
9. Що означають кольори американського прапора (*червоний – мужність, білий – чистота, синій – справедливість*).
10. Яка форма державного правління у Великобританії? (*Парламентська монархія*)
11. Хто був першим президентом США? (*Джордж Вашингтон*)
12. Що таке Скотланд Ярד? (*Поліцейська служба в Лондоні*)

B1: Наступне завдання на знання лексики. Зверніть, будь ласка, увагу на екран. В словах змішані літери. Ваше завдання: скласти слова та перекласти їх українською.

- 1) l i s h e n g (English)

e n g a l a u g e (language)

n d e c i n e p d e n e (independence)

n o r m e v g t e n (government)

2) t a i n b r i (Britain)

r s o c i d e v y (discovery)

d c o l i h o d h (childhood)

e t n r a l m a p i (parliament)

B2: Ви отримаєте картки з реченнями, в яких є помилки. Ви маєте їх знайти та виправити.

SENTENCES:

1. *We see a cartoon last night.*
2. *A tree is more taller than a flower.*
3. *Ann is the most prettiest girl in her form.*
4. *Bob didn't went to the library yesterday.*

1. *Jack don't like hamburgers.*
2. *We wasn't happy yesterday.*
3. *My hands is clean.*
4. *May I have a apple, please.*

Keys: 1. saw, 2. no "more", 3. no "most", 4. go.

1. doesn't, 2. weren't, 3. are, 4. an.

На це завдання ви маєте три хвилини.

B1: А як щодо загадок? Якщо ви знаєте відповідь, то піднімаєте сигнальну картку.

1. It has no legs but just for fun, it always on the run. (a ball)
2. An old with 12 children, some short, some long, some cold, some hot. (a year)
3. It is white, cold and sweet. All children like to eat. (ice-cream)
4. Five sons with one name. (fingers)
5. It is not a man, it is not a woman, but it teach me. (a book)

6. What year lasts only one day? (New Year)
7. What month of the year is the shortest in spelling? (May)
8. What man cannot live inside the house? (a snowman)

B2: It was good job. Перед вами слова вітання різних країн, вам потрібно відгадати якій країні належить, те чи інше вітання.

- Merhaba(Мерхаба) - привітання в Туреччині.
- AsalamuAleicum(АсаламАлейкум) - привітання в Єгипті.
- Shalom(Шалом) - привітання в Ізраїлі.
- Dziendobry(Дзендобрий) - привітання в Польщі.
- Bongours. Salut (Бонжур , Салю) - привітання у Франції.
- BuenosDias (БуеносДіас) - привітання в Іспанії.
- GutenTag(Гутентаг) - привітання в Німеччині.
- Hello (Хелоу) - привітання в Англії.
- Bongiorno(Бон джіорно) - привітання в Італії.

B1: Знайти відповідність прислів'їв. Вам дається прислів'я українською мовою і до кожного прислів'я декілька англійською мовою. Ваше завдання знайти відповідне прислів'я.

1. A man is known by the company he keeps. (*Скажи мені, хто твій друг, і я скажу, хто ти*).
2. A friend in need is a friend indeed. (*Друг пізнається в біді*).
3. A soundmindin a soundbody. (*В здоровому тілі здоровий дух*).
4. Alliswell, thatendswell. (*Все добре, що добре закінчується*).
5. At home even the walls help. (*Вдома і стіни допомагають*).
6. A gift in the hand is better than two promise. (*Краще синиця в долоні, ніж журавель в небі*).
7. A bad workman always blame shistools. (*У поганого майстра погана тила*).
8. A bird may be known by its song. (*Видно птаха по польоту*).
9. All is not gold that glitters. (*Не все золото, що блищить*).
10. Since Adam was a boy. (*За царя Гороха*).

B2: Мова загадка.

(Ведучі по черзі читають на слайдах презентації п'ять підказок, команди на стікерах пишуть відповіді – назву мови.)

(Іспанська мова)

Ця мова змагається з англійською за друге місце в світі (після китайської) за кількістю людей, які говорять на ній як на рідній.

Вона стала однією із світових завдяки мореплавцям та конкістадорам в епоху великих географічних відкриттів, зараз це офіційна мова 21 держави світу: Куби, Аргентини, Мексики та інших.

Bésame, bésamemuchо співають гімн любові – пісню-легенду, написану 15-річною дівчиною з Мексики Консуело Веласкес Торрес.

Це рідна мова Вероніки Кастро, Наталії Орейро, Антоніо Бандераса, Пенелопи Круз.

З цієї мови до нас прийшли слова ідальго та інфанти, дони й тореадори.

(Французька мова)

Цією мовою написані перші речення роману Льва Толстого «Війна та мир».

Від слова, що означає в цій мові «пісня», походять назви двох дуже різних музикальних напрямів та їхніх виконавців, серед них всесвітньо відомі Едіт Піаф, Ів Монтан, Шарль Азнавур.

Михайло Васильович Ломоносов наводив слова імператора Карла П'ятого про те, що цією мовою ліпше говорити з друзями.

Саме цією мовою спілкувались славетно відомі Атос, Портос та Арамис, Маленький принц та Лис, герої казок Шарля Перро та братів Гримм.

Ця мова була модною у Європі 19-го століття, нею говорили у всіх світських аристократичних салонах, тому слова Мерсі боку, бон жур, тужур, лямур, шерше ля фам – давно вже не потребують перекладу.

(Німецька мова)

Ця мова має офіційний статус крім інших, в Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Люксембурзі, Бельгії.

Ця мова була рідною для російської імператриці Катерини Другої.

На офіційних заходах Європейського союзу і Ради Європи виконується Гімн Європи – прелюдія до вірша Фрідріха Шиллера «Ода до Радості», 4-а частина дев'ятої симфонії Людвіга Ван Бетховена. Хор з симфонічним оркестром виконують цю пісню мовою оригіналу.

З цієї мови ми запозичили слова аншлюс й аншлаг, рицар та солдат, шнапс, шніцель та багато інших.

(Польська мова)

Ця мова входить в трійку найпоширеніших слов'янських мов. Вона є рідною приблизно для 40 мільйонів людей в багатьох країнах світу.

У сучасному світі вивчення цієї мови дуже важливе, а особливо для нашої держави, адже країна, в якій ця мова є офіційною – одна із найближчих наших сусідів та стратегічних партнерів. Ця мова належить до західнослов'янської групи мов, котра була рідною для таких світил свого часу як М. Коперник, Г. Сенкевич, Ф. Шопен, А. Міцкевич, Ч. Мілош та інші.

Багато слів цієї мови використовується нами, українцями.

B2: Розвиваємо критичне мислення. Перед вами фрагмент соціальної реклами. На вашу думку, яке завершення матиме цей відеоролик. *(див. додатки)*

B1: Кожна команда вибирає картку із завданням та виконує його. Йому можуть допомогти члени команди. (по 3 картки кожній команді)

Картки із завданнями:

- Name 4 capitals of different countries (назви 4 столиці різних країн).
- Name 4 presidents from different countries (назви 4 президенти з різних країн).
- Name 4 rivers of Ukraine (назви 4 річки України).
- Name 4 famous places of Great Britain (назви 4 видатних місця Великобританії).

- Name 4 famous places of Ukraine (назви 4 видатних місця України).
- Name 4 mountains of the world (назви 4 гори світу).

B2: А поки журі буде підводити підсумки конкурсу, ми пропонуємо переглянути відео «Найкраща мотивація на кожний день!». (див. додатки)

Висновки

Таким чином, формування життєвих компетентностей Нової української школи сприятиме розвитку суспільства освіченого загалу, високої культури і рівних можливостей. Саме таке суспільство забезпечує європейську якість життя, у якому освічена людина може бути справді вільною, вміти навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, бути здатною до участі у міжкультурному спілкуванні.

Отже, використання власної креативності, фантазії, досвіду є гарантією здобуття і розробки своїх активних методів навчання учнів. Пам'ятайте, що дітям подобаються нестандартні підходи до навчання, не лише на уроках англійської мови, а й на інших.

Отже, можна дійти висновку, що використання ігрових форм роботи в реалізації особисто орієнтованого підходу та викладанні англійської мови дають змогу практично збільшити кількість розмовної практики на занятті, виявляються цікавими для учнів, допомагають засвоїти матеріал та використати його у подальших заняттях, виконують дидактичні та різні розвивальні функції.

Список літератури

1. Державний стандарт початкової загальної освіти : проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://newstandard.nus.org.ua>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%20>
4. Наказ МОН України «Про затвердження Галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти» від 14.08.2013 № 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341 [Електронний ресурс]. – Київ, 2011. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.
6. Бабенко Н. А. 180 тестів з англійської граматики для початкової школи / Н. А. Бабенко та ін. // Англійська мова та література. – Х. : Основа, 2011. – Вип. 9 (105). – 128с.
7. Бабенко Н. А. Позакласне читання: тексти із завданням. Рівень А1 : у 2 ч. / Н. А. Бабенко // Англійська мова та література. – Х. : Основа, 2011. – Вип. 8 (104). – 94 с.
8. Басай Н. Deutsch-1: новий навчально-методичний комплект для 1-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / Н. Басай // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 1 (53). – Лютий-березень.
9. Білик Л. Вивчаємо іноземну мову з 1-го класу / Л. Білик, Г. Федчук // Le Francais. – 2012. – № 15–16 (239–240).
10. Богосвятська А. І. Сучасні педагогічні технології у практиці вчителя світової літератури / А. І. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2013. – № 1. – С. 34–41.

11. Бондаренко О. Психологічне обґрунтування раннього білінгвізму, О. Бондаренко // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 1(53). – Лютий-березень.
12. Буренко В. Особливості навчання англійської мови учнів 1-го класу / В. Буренко // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 2 (54). – Березень-квітень.
13. Водоп'янова В. Молодший школяр: навчаємо бережно / В. Водоп'янова // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 2 (54). – березень-квітень.
14. Всеукраїнська методична студія-семінар «Особливості навчання іноземних мов у початковій школі: пріоритети і завдання» // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 1 (53). – Лютий-березень.
15. Гедзур С. В. Англійські ідіоми, фразеологізми, прислів'я / С. В. Гедзур, Н. В. Хілько // Англійська мова та література. – Х. : Основа, 2010. – Вип. 9. – 144 с.
16. Гриневич Л. Освіта, що дає впевненість [Електронний ресурс] / Л. Гриневич. – Режим доступу : http://saeukraineorg.ua/ua/resource/uroki_z_pidpriemnytskim_tlom/education/.
17. Гусева В. Проблеми наступності й безперервності освіти в початковій і середній школі: нотатки з досвіду / В. Гусева // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 1(53). – Лютий-березень.
18. Єпіфанцева Л. А. Аудіювання. Англійська мова. Методичні рекомендації / Л. А. Єпіфанцева // Англійська мова та література. – Х. : Основа, 2010. – Вип. 9. – 78 с.
19. Єрмоленко Л. П. Комунікативна компетенція засобами позакласної роботи з англійської мови / Л. П. Єрмоленко // Англійська мова та література. – Х. : Основа, 2011. – Вип.12 (108). – 80 с.

20. Єщенко Ю.Ф. Англійська граматики : Теорія та практика / Ю. Ф. Єщенко // Англійська мова та література. – Х. : Основа. – 2011. – Вип.10 (106). – 94с.
21. Жебровський Б. Глибинні реформи в освіті: час прискорюватись / Б. Жебровський // Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. – 2012. – № 1 (53). – Лютий-березень.
22. Іванюк Р. Критичне мислення – не критика недоліків / Р. Іванюк // Відкритий урок. – 2010. – № 5. – С. 49–55.
23. Казачінер О. С. Здоров'язберігаючі технології на уроках у початковій школі / О. С. Казачінер // Англійська мова та література. – Х. : Основа. – 2011. – Вип.11 (107). – 94с.
24. Казачінер О. С. Труднощі в оволодінні іноземною мовою: діагностика, корекція, профілактика / О.С. Казачінер // Англійська мова та література. – Х. : Основа. – 2012. – Вип. 5 (113). – 96 с.
25. Календарне планування за НМК «Fairylant» Starter, Express Publishing // English. –2012. – № 14 (590). – July.
26. Календарне планування за НМК «Tracks 1», Pearson // English. –2012. – № 14 (590). – July.
27. Формування міжкультурної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови на основі колаборативного навчання / В. О. Калінін // [Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна.](#) - 2015. - Вип. 54. - С. 36-38. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_54_16
28. Концептуальні засади реформування середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/ua-sch2016/konczepczyia.html>.
29. Максименко С. Д. Компетентність як структурна складова самоздійснення особистості: джерела і рушійні сили розвитку / С. Д. Максименко // Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і

практика реалізації : матеріали методол. семінару (Київ, 3 квіт. 2014 р.) / НАПН України. – К., 2014. – Ч. 1. – С. 33–40.

30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://learnenglishkids.britishcouncil.org>,
<http://learnenglishkids.britishcouncil.org/parents> (сайт із безкоштовними матеріалами, які допомагають дітям вивчати англійську мову (ігри, пісні, оповідання), із порадами для батьків).

31. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://osvitoria.media/experience/yak-prohodytymut-obovyazkovi-kursy-dlya-vchyteliv-anglijskoyi-nush/>

32. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>

33. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imzo.gov.ua

34. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/index.html>

35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gocamps.com.ua>.

36. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goglobal.com.ua/>

37. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru-ru.facebook.com/ParticipantTrainingProgram/>

38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://linguist.ua/>

39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/NGLUkraine/>

40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libra-terra.com.ua/metodychna-literatura/11-metoducnaliteratura/92-metoducna-emp-portfolio.html>

41. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libra-terra.com.insha-navchalna-literatura/12-otherliteratura/141other-literatura-portfolio-7-12.html>

42. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libra-terra.com.insha-navchalna-literatura/12-otherliteratura/126-other-literatura-portfolio-12-17.html>

43. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.coe.int>
44. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://etwinning.com.ua/pro-etwinning-plus/sho-take-etwinning-plus/>
45. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.britishcouncil.org.ua;
46. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.britishcouncil.org.ua/year-of-english/special-offers>
47. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.ldoceonline.com/>
48. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.macmillandictionary.com/>
49. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.ranok.com.ua/resources/TOP_Katalog_inlit_2017.pdf
50. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.youtube.com/watch?time_continue=11&v=nkqBDUyNbIc
51. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=qdKzSq_t8k8
52. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://roippo.org.ua/activities/scientific_methodological/guidelines.php

Додатки